

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon

E. Krijgsman
AD/STG

Doorkiesnummer +31 235143288
krijgsmene@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d	09-03-2020
Commissie RWK	
Datum commissievergadering	10-02-2020

20 februari 2020

1 | 5

Onderwerp:

Voordracht Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer 'Bouwen aan regie'

De commissie adviseert:

Dit onderwerp als hamerstuk te agenderen voor de Statenvergadering van maandag 9 maart 2020.

Uittreksel concept-verslag commissie RWK 10-02-2020

6a. Wonen: Voordracht Onderzoek Randstedelijke Rekenkamer 'Bouwen aan regie' (A-agenda RWK 10-2-2020)

De commissie bespreekt het eindrapport 'Bouwen aan regie' met elkaar en Gedeputeerde en adviseert vervolgens Provinciale Staten over de voordracht en het ontwerpbesluit.

Eerste termijn:

De verschillende fracties danken de Rekenkamer voor het rapport en de waardevolle aanbevelingen.

De heer **Hollebeek** (PvdD) noemt de indeling van de aanbevelingen in het rapport, rolverdeling, instrumentarium en informatievoorziening. Uit het rapport blijkt dat het niet om een tekort aan instrumenten of informatiemiddelen gaat. De problematiek lijkt meer een kwestie van onduidelijkheid en onbekendheid naar het vinden van de weg naar deze middelen bij het invullen van het woonbeleid. De heer Hollebeek citeert aanbevelingen 3, 4 en 5 uit het rapport. "Aanbeveling 3, verhelder de rolinvulling van de Provincie op het gebied van wonen ten opzichte van MRA en communiceer hierover richting gemeenten. Aanbeveling 4, werk aan de bekendheid van instrumenten richting gemeenten en maak duidelijk wat de verschillende instrumenten de gemeenten opleveren. Aanbeveling 5, stem met gemeenten af waar zij behoefte aan hebben bij regionale actieprogramma's, zodat deze documenten niet vooral verbindend van toegevoegde waarde kunnen zijn, maar ook inhoudelijk." De regie waaraan gebouwd moet worden lijkt niet bij de diverse actoren te liggen, maar meer in de communicatie daartussen. Er zou een verantwoordelijke probleemeigenaar moeten komen die opereert in het speelveld tussen Provincie, MRA en gemeenten, die duidelijkheid kan scheppen in de rolverdeling en bij gemeenten langs gaat om meer bekendheid te geven aan het instrumentarium en tegelijkertijd de inhoudelijke behoeften inventariseert die worden gezien als voorwaarde om tot betere regionale

actieprogramma's te komen. De heer Hollebeek is benieuwd hoe de andere fracties tegenover zo'n bouwregisseur of bouwaanjager staan.

De heer **Voskuil** (PvdA) reageert op het laatste punt over de bouwregisseur. De PvdA is hier enthousiast over. Dat is iemand die de aanbevelingen in de praktijk zal vlottrekken. Veel aanbevelingen slaan de spijker op zijn kop en deze komen terug bij het agendapunt over de woonagenda en woonakkoorden. De heer Voskuil wil er bij dat punt meer op ingaan omdat daar de uitvoering ligt van de aanbevelingen.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) geeft aan dat CDA het goed vindt dat er in de P&C-cyclus meer aandacht komt voor de voortgang van de stimuleringsmaatregelen op het gebied van de woningbouwproductie. Dat is hard nodig. Het is goed dat de Rekenkamer uitspreekt dat de Provincie haar kennis op het gebied van woningbouw moet inzetten om gemeenten te helpen en niet om ze tegen te werken. Gemeenten kampen met capaciteitsproblemen. Het zou al helpen als bij de totstandkoming van een woonakkoord de provinciale ambtenaar aanbiedt om mee te schrijven en mee te denken. Het CDA ziet deze Provincie een positieve weg inslaan en is hoopvol.

Mevrouw **Van Oorsouw** (SP) zal dit punt meenemen bij de behandeling van de woonagenda. Ze vraagt aan Gedeputeerde Staten een brief of informatie waarbij zij per aanbeveling aangeven wat zij ermee doen.

Mevrouw **Van Wijnen** (GL) geeft aan dat GL, net als PvdD, een trend signaleert met als sleutelwoord 'communicatie'. Rolverdeling en verschillen in samenwerking zijn niet altijd scherp. Mogelijkheden voor subsidiëring en budgetten worden niet voldoende herkend of onderbenut. Regionale Actieprogramma's Wonen (RAP's) worden niet gezien als producten met meerwaarde. Het is belangrijk om uit te zoeken waar dat in zit. Volgens het rapport neemt de Provincie soms een afwachtende houding aan. Als er een sessie is geweest, zou het toch geland moeten zijn? Ze weet niet of de oplossing een bouwregisseur is. Het is belangrijk om na te gaan of de goede boodschappen en intenties van de Provincie worden herkend en kunnen worden opgepakt. De Provincie laat veel onderzoek doen. Mevrouw Wijnen is groot voorstander van het doen van onderzoek, maar men moet ook kritisch zijn. Weet de Provincie wat zij moet weten? Het is belangrijk dat er een bijeenkomst wordt georganiseerd voor Provinciale Staten om de informatiestroom tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten beter te organiseren. Dit is een goede eerste stap om met elkaar te praten over wonen. GL stelt voor om zo'n bijeenkomst een paar keer te organiseren, zodat er ook ruimte is om te evalueren.

Mevrouw **Zaal** (D66) denkt dat er nog nooit zo snel uitvoering is gegeven aan de aanbevelingen van de Rekenkamer. In de Woonagenda wordt uitvoering gegeven aan de aanbevelingen. Mevrouw Zaal heeft er geen behoefte aan om nogmaals op papier te krijgen hoe men aan de aanbevelingen wil voldoen en de RAP's te evalueren, want de RAP's stoppen. Er kan nu beter energie worden gestoken in het uitvoeren van de Woonagenda en het aanjagen van het bouwen.

De heer **Kaptheijns** (PVV) noemt het een interessant onderzoek dat de vinger op een aantal zere plekken legt. Ondanks een instrument als de RAP's, is er sprake van een tekort en van onderbenutting van stimuleringsmaatregelen. Het is bij gemeenten vaak niet bekend wat deze hen opleveren. Gemeenten ervaren het aanjaagproces als arbeidsintensief. Een van de belangrijkste aanbevelingen is

meer maatwerk in regionale aanpak door rekening te houden met de verschillen in aard en samenwerking in de regio's. PVV ondersteunt deze aanbevelingen en stemt in met het voorliggende besluit.

De heer **Van Gilse** (VVD) vindt het een goed rapport met heldere aanbevelingen. De Provincie trekt er hard aan, maar de woningbehoefte neemt toe. Er is vertraging opgetreden door stikstof en PFAS. Het overnemen van de aanbevelingen door Gedeputeerde Staten vindt VVD belangrijk. De rolverdeling met de MRA is onduidelijk. In de Woonagenda zou dat antwoord nader worden toegelicht. Er staat nu alleen dat de Provincie en de MRA een actieve rol zouden spelen. Kan Gedeputeerde hier meer over vertellen?

Een aantal middelen wordt onvoldoende gebruikt door onbekendheid. Een doelstelling halen met minder geld, is goed. Maar hier is de doelstelling zo groot, dat men er alles op alles moet zetten om deze te halen. De instrumenten bij andere provincies moeten worden vergeleken met een andere benaming, dat is lastig. De Provincie Utrecht heeft een aanjaagteam specifiek voor de doorstroom. Dat zou snel iets kunnen opleveren. Ziet gedeputeerde hier iets in?

De VVD is blij dat Gedeputeerde de rol van ambassadeur op zich neemt.

De heer **Klein** (CU) geeft aan dat CU blij is dat de aanbevelingen worden onderschreven. Het probleem met de RAP's is dat het veel invulwerk is met een structuur waarin niet iedereen zijn informatie kwijt kan. De suggestie wordt gedaan deze vormvrij te maken. Hoe kan de Provincie in de gaten blijven houden wat het algemene beeld is?

In de vergelijking tussen provincies blijkt dat de Provincie Utrecht veel meer stimuleringsmaatregelen inzet. De aanbeveling is om te leren van de inzet van de andere provincies. In de reactie op de aanbevelingen wordt gezegd dat men al veel overleg heeft met het IPO. Kan Gedeputeerde concreter beantwoorden of er wordt gekeken of de tien stimuleringsmaatregelen van de Provincie Utrecht toegevoegde waarde kunnen hebben voor de Provincie Noord-Holland?

Het is niet duidelijk wat de rol en positie van de Provincie in relatie tot de MRA zijn.

Beantwoording door Gedeputeerde Loggen:

Gedeputeerde is blij met dit rapport van de Rekenkamer omdat hieruit blijkt dat de Provincie al veel goed werk doet. Zijn voorganger heeft ervoor gezorgd dat de maatregelen zijn geïntroduceerd. De aanbevelingen komen terug in de Woonagenda.

Wat Gedeputeerde Staten doen met de aanbevelingen, staat in de voordracht.

Communicatie kan altijd beter. Men wil de waardevolle leerervaringen verder laten neerdalen in de Woonakkoorden. Er is complexiteit ervaren bij de RAP's. De bedoeling van het vrijlaten van de vorm is om meer maatwerk te kunnen geven. De Provincie heeft een checklist waarin staat wat er in ieder geval in moet komen, bijvoorbeeld circulariteit en duurzaamheid. Het is niet belangrijk op welke pagina van het Akkoord dit staan, als het maar op een herkenbare manier erin komt en uitvoerbaar is. Daarop moeten de instrumenten worden gefinetuned. Middelen zijn niet oneindig. In plaats van het vergelijken van instrumenten vindt Gedeputeerde het effectiever om bij het afsluiten van de woonakkoorden te kijken of er voldoende instrumenten zijn om handen en voeten te geven aan wat men daarin wil opsluiten. Gedeputeerde pakt de suggestie van mevrouw Van Wijnen om frequenter over de woonagenda van gedachten te wisselen graag op.

De urgentie is hoog, er is een fors tekort, en men moet aan de slag. Er zijn thema's doorheen gekomen die vooraf niet waren ingeschat, zoals PFAS en het stikstofdossier. Daar wordt volop aan gewerkt door het college. Voor PFAS is men daar voor een belangrijk deel in geslaagd, voor stikstof is

men meer afhankelijk van de landelijke afspraken. Er zijn 50.000 vergunningen vertraagd. Daar zal een inhaalslag op moeten komen. Het is goed om de cijfers te delen met Provinciale Staten en er is hulp nodig voor een oplossing. Het is goed om daar op een georganiseerde manier vorm aan te geven. Het doel is een passende en betaalbare woning voor iedereen in de Provincie. Iemand die langsgaat bij de gemeenten en vertelt wat de Provincie kan doen, is er al in de vorm van de regio contactpersoon. Het College gelooft in een dienstbare overheid. Dat wil niet zeggen 'U vraagt, wij draaien.', maar dat elke hulpvraag serieus wordt bekeken en gewogen.

De heer **Hollebeek** (PvdD) merkt op dat de aanbevelingen in het rapport vragen om meer communicatie. Daar is nog ruimte voor verbetering. De insteek van de heer Hollebeek was om meer actief naar gemeenten toe te gaan in plaats van te wachten op de vraag.

Gedeputeerde **Loggen** vindt het moment dat men naar de gemeenten gaat voor de woonakkoorden hiervoor een logisch moment. De Provincie is bereid om mee te denken. Gedeputeerde wil ervoor waken dat een provincieambtenaar het oplost voor de gemeente. Er ligt een gedeelde verantwoordelijkheid en de Provincie heeft ook een controlerende rol. Gedeputeerde hoopt meer maatwerk te kunnen geven middels de woonakkoorden en daarmee af te zijn van de dwang van het format. De omvang zal per gemeente verschillen. Gedeputeerde kan zich voorstellen dat een eerste akkoord wordt gedeeld met Provinciale Staten om wederzijdse beelden en verwachtingen te managen. Er is een rolverdeling binnen de MRA. De problematiek in de MRA is een andere dan in het buitengebied. Alle afspraken en beschikbare middelen gelden binnen de MRA en niet daarbuiten. Daar zit een duidelijke scheidslijn, maar Gedeputeerde wil kijken hoe dat nog scherper kan worden verwoord en ingevuld. Bij de verdere uitwerking van de woonakkoorden moet zeker worden gekeken naar goede ideeën van andere provincies.

Tweede termijn:

De voorzitter geeft aan dat commissieleden kunnen aangeven of zij voornemens zijn moties of amendementen in te dienen en of dit als hamerstuk naar de Provinciale Staten vergadering van 9 maart kan.

Mevrouw **Van Wijnen** (GL) is blij met de toezeggingen van Gedeputeerde om een aantal bijeenkomsten te organiseren en om het eerste woonakkoord met elkaar door te nemen.

De heer **Klein** (CU) heeft Gedeputeerde horen zeggen dat hij bereid is om goed te kijken naar de instrumenten van andere provincies en deze onderdeel te laten zijn van de Woonakkoorden. Het is belangrijk dat de gemeenten weten wat er 'te koop' is. Kan Gedeputeerde toezeggen dat hij een actieve rol vervult in het schetsen van de scenario's of dat hij het overzicht van instrumenten, door de Rekenkamer op een rij gezet, kan doen toekomen?

Gedeputeerde **Loggen** wil kijken wat de meest effectieve manier is omdat de urgentie hoog is. Vandaar zijn aanbod om het eerste woonakkoord met Provinciale Staten door te nemen.

De **voorzitter** concludeert dat de commissie over het algemeen tevreden is met het rapport. Er is behoefte aan meer regie en communicatie. Er zou meer hulp door de Provincie aan andere partners kunnen worden gegeven. Er is behoefte aan meer bijeenkomsten over dit onderwerp. Gedeputeerde is positief, maar wijst er wel op dat de middelen beperkt zijn. Hij zal kijken wat er in de nabije toekomst beter kan. Het rapport kan als hamerstuk naar Provinciale Staten van 9 maart.